

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
7. DEC.
1995

Letnik 50
Štev. 49 (2836)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Stranke pozitivno o raznolikosti Avstrije

Zveza slovenskih organizacij je po bombnem atentatu na štiri pripadnike Romov v Oberwartu/Zgornja Borta v sosvetu vložila predlog ustavnega določila, s katerim naj bi se Republika Avstrija priznala k svoji zgodovinski zrasli kulturni, jezikovni in etnični raznolikosti. S tem ustavnim določilom naj bi Republika Avstrija pokazala pripravljenost za zaščito svojih manjšin. Sosvet je ta predlog posredoval tako avstrijskim parlamentarnim strankam kot tudi vsem ostalim narodnostnim sosvetom. Odzivi so izredno obetavni. Sosvet za hrvaško narodno skupnost je do tega predloga že zavzel pozitivno stališče in tudi vsi manjšinski glasniki strank (Terezija Stoisić – Zelene, Ridi Steibl – ÖVP, Dr. Dieter Antoni – SPÖ, Dr. Harald Ofner –

FPÖ in Dr. Friedhelm Frischenschlager – Liberalni forum) so se izrekli za tako ustavno ureditev.

S sprejetjem takega ustavnega določila bi Republika Avstrija sama po sebi priznala bistvo avstrijske nacije, ki temelji na zgodovinski zrasli kulturni, jezikovni in etnični raznolikosti.

Medtem ko zdajšnja veljavna manjšinska zakonodaja izhaja iz mednarodnih obveznosti (7. člen ADP) in temelji na priznavalnem principu, bi sprejetje ustavnega določila državo obvezalo, da sprejme ukrepe za ohranitev kulturne, jezikovne in etnične raznolikosti. S tem bi Avstrija imela poleg 7. člena ADP zelo napreden model za zaščito manjšin. V ospredju te zaščite bi bili vprašani sožitja in političnega vzdušja, ki sta

osnovni pogoj za enakopraven razvoj manjšin. S tem bi rasla zavest, da so manjšine sestavni del avstrijske kulturne podobe in identitete, ki črpa svojo moč prav iz zgodovinske zrasle kulturne, jezikovne in etnične raznolikosti. Hkrati bi tako ustavno določilo onemogočalo, da bi se manjšine same posluževale nacionalističnih vzrocev za uresničitev enakopravnosti (preštevanje, etnični kataster ipd.).

Izjave predstavnikov strank kažejo, da se stvari v Avstriji premikajo v smer evropskih norm, kajti Svet Evrope predlaga prav tako rešitev manjšinskega vprašanja. Obstaja upanje, da bo do sprejetja takega ustavnega določila prišlo po volitvah.

Dr. Marjan Sturm

S predstavitev knjižnega daru: tajnik SPZ dr. Janko Malle, predsednik SAZU dr. France Bernik in predsednik pedagoškega združenja Franc Kukovica

SE in ukrepi zaupanja

Evropa se združuje, razdalje se manjšajo, način življenja postaja povsod skoraj enak. Kar je ekonomsko-socialnega, ima skorajda enake maksime. Pa vendar je prav tako očitno, da obstajajo iracionalna sovraštva med posameznimi skupinami prebivalstva, pa naj so pogojena z različnimi narodnostmi, socialnimi ali verskimi razlikami.

Vsak tak iracionalen konflikt nosi v sebi kal eskalacije in Svet Evrope si je zadal nalogo, da ukrepa proti tendencam rasizma, diskriminiranja in izmejevanja, tendencam,

ki izvirajo predvsem iz nepoznavanja drugega oz. drugačnega.

Brigitte Busch in dr. Vladimir Wakounig sta že l. 1991 sklicala prvo konferenco v Celovcu, ki je bila v znamenju interkulturalnega učenja in že tedaj je Svet Evrope spoznal pomembnost delovanja na tem področju. Tudi letošnja tretja konferenca je potekala ob izdatni podpori Sveta Evrope. Navzoči so bili kar štirje visoki uradniki SE, vodil pa jih je namestnik generalnega sekretarja dr. Peter Leuprecht.

Mreža za kulturni razvoj in Univerza Celovec sta postali ne-

obhodno potrebni: nad sto posameznih projektov predvsem v bivših deželah vzhodnega bloka in nekdanje Jugoslavije, pa tudi v Nemčiji. Ni slučaj, da bo na celovški univerzi z veliko verjetnostjo že kmalu uvedena posebna katedra, katere namen bo uveljavljanje ukrepov zaupanja (Vertrauensbildende Maßnahmen).

Nemo propheta in patria sua – Evropa, pa tudi Avstrija na državni ravni, je že spoznala pomen teh projektov. Le dežela Koroška, kot običajno, zaostaja za kakšno desetletje ... (Več na 3. strani) S. W.

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

obvešča, da bo
v soboto, 20. 1. 1996
s pričetkom ob 13.30

Redni občni zbor

v hali 5 (Messezentrum, dvorana 1)
vhod iz St. Ruprechter Straße.

Dnevni red:

1. ugotovitev sklepčnosti in pozdrav častnih gostov
2. izvolitev zapisnikarja in dveh overovalcev
3. poročilo predsednika ZSO dr. Marjana Sturma
4. pozdravne besede gostov in razprava o poročilu
5. poročilo predsednice Nadzornega odbora ZSO Milene Gröblacher
6. razrešnica staremu odboru
7. volitve
8. sprejem programskih resolucij in izjav
9. slučajnosti in zaključek občnega zbora

Na osnovi predlogov včlanjenih organizacij bodo delegati in delegatke prejeli/e izkaznice, ki po pravilih ZSO niso prenosljive na druge osebe.

Izjava ZSO k volitvam

Na seji dne 4. 12. 1995 je Upravni odbor Zveze slovenskih organizacij sprejel sledečo izjavo k državnoborškim volitvam: Iz vidika slovenske narodne skupnosti na Koroškem je jasno, da se bodo njeni pripadniki pri volitvah odločali po svojih idejnopoličnih prepričanjih in socialnih interesih. V tem smislu bodo volili podobno kot pripadniki večine. Seveda bo imel pri tem pomembno vlogo tudi odnos strank do reševanja sožitja, najbrž pa ne odločilne, saj gre pri teh volitvah predvsem za osnovno orientacijo nadaljnjega razvoja Avstrije. Iz vidika ZSO je jasno, da v prvi vrsti podpiramo socialdemokrate in Zeleni, ker njuna programa v večji meri ustrezata socialni in družbenonapredni usmeritvi naše države, ki vključuje tudi konstruktivno reševanje sožitja. Kot demokrati pa seveda upoštevamo, da bo marsikateri pripadnik slovenske narodne skupnosti podprl tudi ljudsko stranko ali Liberalni forum. Prav v tem je namreč pluralizem političnih mnenj znotraj manjšine. ZSO poziva, naj se volilci zavedajo svoje demokratične odgovornosti in vsekakor glasujejo!

Koroška platforma

Predstavniki koroške platforme za decentralno čiščenje odplak v resoluciji zahtevajo ustanovitev delovne skupine, ki bi jo sestavili neodvisni strokovnjaki, predstavniki dežele, občin in občinskih iniciativ. Naloga take skupine naj bi bila preučevanje socialno in ekološko znosne variante čiščenja odplak na Koroškem. Platforma prav tako odločno nasprotuje odloku deželne vlade o ponikanju. V primeru, da dežela ne bi upoštevala konstruktivnih predlogov platforme, napovedujejo razne protestne akcije, napr. cestne blokade po vsej Koroški.

FEŠTA z in za Terezijo Stoisić

v sredo, 13. 12. 1995
ob 20. uri
pri Joklnu v Celovcu

Igrali bodo Hakovi
tamburaši ter
Dieter Kaufmann
in Gunda König

Za pogostitev bo rožanska čisava župa

Občni zbor Enotne liste je potrdil, kar že tako vemo. Pakt LiF – EL je nastal izključno iz enega interesa, zaradi sedeža v parlamentu za Karla Smolleja, ne oziraje se na idejnopolične usmeritve posameznih pripadnikov slovenske narodne skupnosti. Tak pristop k volitvam lahko funkcionira – tako kot politika EL – pri tistih, ki gledajo na narodnost kot na ideologijo in ne kot na del identitete posameznika. Če je narodnost politično prepričanje, potem je narod stranka. Katera oz. kakšna, to pa je stvar peščice ljudi, ki poveljujejo in obljublajo, da bo s parlamentarcem

KOMENTAR

Piše dr. Sonja Wakounig

slovenskih politikov lahko povzročila nevzdržno situacijo za vse tiste, ki so Slovenci, a niso desnica. Politiki v Sloveniji (vsaj tisti iz desnice) manjšino vse preradi štejejo za svojo podaljšano roko, vendar je tako, da sicer imamo skupni kulturni in jezikovni prostor, ne pa državno-političnega. Podpora, najsi bo moralna, kulturna, znanstvena ali pa finančna, ne sme in ne more biti odvisna od politične usmeritve pripadnikov manjšine. Takega absolutizma koroški Slovenci celo v »grozotnih« komunističnih časih nismo bili vajeni. Samo zato, ker je trenutno ena stran bolj glasna, še dolgo ne po-

Nehajte z demagogijo!

prišlo do uresničitve zahtev, ki jih postavljajo. Pri naštevanju nekdanih uspehov se Smolle krasi s tujim perjem, da kar frči, a o tem kdaj drugič.

Nedopustne in tudi usmerjene proti manjši, pa so izjave politikov iz Slovenije. Tako kot že Janez Janša in Lojze Peterle pred njim, je tokrat povzel besedo Marjan Podobnik in istovetnost besed vseh treh kaže, na čigavem gnoju so zrasle. Aktivnost EL v Sloveniji gre edinole v eno smer – kako enkrat za vselej opraviti z Zvezo slovenskih organizacij. Tudi Podobnik je rekel, da »bo Slovenija podprla vse tiste projekte, ki podpirajo narodno identiteto« in da »ni mogoče podpreti asimilacijskih projektov«. Kam pes taco moli, je

jasno. ZSO je treba ožigosati za asimilacijsko, pa ne bo denarja in potem naj se grejo soliti tam na Tarviserci. In potem bo le še NSKS in EL. EL da ni privesek nobene organizacije, je poudaril Andrej Wakounig, kar bo držalo, saj je NSKS postal njen privesek.

Lahko je v Sloveniji: če se stranke skregajo (ko gre za zamejstvo, si je desnica čudno edina in složna), posameznik gre lahko k drugi stranki ali pa za zapeček, njegova narodnost pa ne trpi. Uničevati strukture znotraj manjšine pa ne pomeni, da bo kdo iz levičarja postal desničar ali obratno. Pomeni le, da bi bil en del izrinjen, in tako bolj podvržen asimilacijskim procesom. To pomeni, da bi kratkovidnost

meni, da ima edinole prav.

Ko gre za financiranje Slovencev v Italiji, je desnica izsilila princip »fifty-fifty«, čeprav skorajda nima infrastrukture, ki bi jo bilo treba vzdrževati. Na Koroškem pa naj bi šlo po principu, koga bi desnica spoznala za vrednega, da dobi subvencije. Trikrat lahko ugibamo, kdo bo našel milost.

Zavračamo vsakršno izsiljevanje in pritisk s strani strank v Sloveniji in pričakujemo, da bo republika enakopravno podprla organizacije, ki so izraz pluralizma in demokratične biti manjšine in ki delajo v prid slovenskemu življu, čeprav ne po modelu EL. Kar je v Italiji »pluralizem«, imenujejo na Koroškem »razcepljenost«. Nehajte z demagogijo! ■

OBČNI ZBOR EL

V znamenju Liberalnega formua

Pri Wernigu v Kočuhi je imela EL v soboto svoj občni zbor, na katerem so delegati brez pridržkov podprli kandiduro Karla Smolleja na listi Liberalnega foruma.

Pozdravili so kar precej častnih gostov, med njimi predsednika Slovenske ljudske stranke (SLO) Marjana Podobnika, predsednika krščanskih demokratov Lojzeta Peterleta in predsednika socialdemokratov Janeza Janša, podpredsednika južnotirolske VP Huberta Frasnellerja, Friedhelma Frischenschlagerja in Heide Schmidt (LF).

Novo predsedstvo EL: predsednik Andrej Wakounig, podpredsednik Franc Jožef Smrtnik in Ingrid Zablatnik, tajnik Rudi Vouk, poslovodni tajnik Bernard Sadovnik, blagajničarka Micka Miškulnik, njen namestnik prof. Jože Wakounig, odbornika Štefan Domej in Rihard Grilc. Nadzorni odbor: Janez Hudl, Pavli Štern in Tomo Milonig. V predsedstvo so kooptirani še mlada EL, PUA, Gospodarska zveza in Karel Smolle.

Andrej Wakounig in Rudi Vouk sta v svojih govorih predvsem ozmerjala vse stranke po vrsti (razen LF seveda). Spre-

jete so bile štiri resolucije; prva za ukinitev načrtov skozi Rož in Podjuno, druga za podporo Hubertu Ogrisu za župansko mesto v Šmarjeti, tretja je zadevala kanalizacijo, v četrti pa so zahteve za ureditev manjšinskega deželne mandata po modelu Öhlingerja in Pernthalerja, za novelizacijo zakona o narodnih skupnostih kot si jo predstavlja NSKS, priznanje NSKS kot legitimno zastopstvo koroških Slovencev (le kdo jim to odreka?), ter za sprejetje evropskega manjšinskega prava v smislu FUEV.

»Saj ne vedo, kaj delajo«

Manjkalo tudi ni kabaretističnih vložkov: ker ni bila prisotna snemalna ekipa TV, je to »politična realnost« v naši državi, dr. Grilc pa je najavil, da bo ena bodočih nalog EL, da se zavzame za spremembe kadrov na ORF (mišljene so verjetno slovenske oddaje).

V diskusiji pa je eden od delegatov, občinski odbornik v Galiciji, izjavil, da je bil sprva razočaran nad paktom EL – LF, a je prišel do spoznanja, da bo že prav tako, saj ni prvič, da je dobil »povelje iz Celovca«, ven-

dar se je izkazalo, da je bilo tako prav... Da je bil dolgo hud na Frischenschlagerja, ker je »onemu« (Rederju, – op. ur.) roko dal, a zdaj je spoznal, da moramo kristjani odpustiti in on mu je odpustil, »saj ne vedo, kaj delajo«. Stoisceva da govori nemško, ko pride na Koroško, in se noče naučiti slovensko.

No, ja, če že Stoiscevi ne odpusti, bo pa gotovo Karlju, ki na npr. na kongresu narodnih skupnosti kljub prevajalcem govori izključno nemško... katerim le jeziku govori Smolle z gradiščanskimi Hrvati?

Krščanska ljubezen pa sega le do LiF: še pred nedavnim je ta zaslužni odbornik povedal, da vsak dan žebra, da bi ZSO propadla.

ITALIJA – SLOVENIJA – EU

Slovenija še pred vrati

Slovenija nikakor ne more postati pridružena članica Evropske unije. Pričakovati je bilo, da bo sporazum podpisala v času španskega predsedovanja, pa ji je vendarle Italija spet podstavila nogo in tako na zadnji konferenci petnajste-

DISKUSIJA ZELENIH

Desnimi ekstremisti in FP

Avtor knjige »Haiders clan«, Hans Henning-Scharsach je na diskusijski prireditvi Zelenih skupaj z kandidatko Terezijo Stoisić zelo stvarno in kritično prikazal povezave med desnoradikalno sceno in svobodnjaki v Avstriji. Zne desnoradikalne organizacije, kot so to NDP, ANR in VAPO in njeni voditelji in pripadniki Küssel, Binder, Radl, Honsik, Burger, Rosenkranz (časopis »Fakten«) in drugi, imajo svoje korenine v študentski organizaciji RFS ali pa FP. Nekateri od teh voditeljev pa so zaprti ali pa sedijo na zatožni klopi v zvezi z bombnim terorjem v zadnjih letih. Nadalje je njihova politika in delovanje naperjeno proti demokraciji, beguncem, manjšinam in Židom. V enem letu so varstveni organi registrirali okrog 600 kriminalnih prekrškov politične desnice, npr. teror proti tujcem, skrutitve židovskih pokopališč, napadi na stanovanja beguncev itd. Po njegovi analizi se je večina desnih ekstremistov v zadnjem času spet priključila krogu svobodnjakov, nekateri so se umaknili v zasebno živ-

ljenje, ker so se z bali strogih kazni, tretja skupina pa se organizira podtalno. Posvaril je pred politiko nesolidarnosti, egoizma, izključevanja, ki je pred šestdesetimi leti privedla do katastrofe. Danes se ti ekstremisti in nekateri funkcionarji FP poslužujejo podobnih parol kot nekdaj nacionalsocialisti npr. »stare stranke«, »odnos do svobode« (in den Redaktionsstuben wird dann..... weniger gelogen), »pravica do demonstriranja« (Ihr werdet eure Luft noch brauchen), »pravice azilantov« in pa nestrpnost do umetnikov/umetnic. Terezija Stoisić je opozorila, da se SP in VP v vprašanih azilantske politike približujeta politiki F. Rekla je, »da se boji desnih ekstremistov, ki sedijo celo v parlamentu, in vpliva, ki ga imajo v družbi«. Zelo ogorčena pa je zaradi izjav ljudi, »ki pravijo, da bodo deželo zapustili, če bo vlado prevzel dr. Haider«. Vse navzoče je pozvala na odločen nastop proti desni nevarnosti in radikalizmu, in sicer z vsebinsko diskusijo, ki naj bi razkrinkala nečloveški značaj in nevarnost za demokratičen razvoj v Avstriji. m. š.

KNJIGA BRIGITTE BAILER

Haider dobesedno

Leta 1987 je sodelavka Dokumentacijskega arhiva avstrijskega upora Brigitte Bailer izdala knjigo »Ein deutsches Land«, v kateri je kot prva ob originalnih citatih Jörga Haiderja kritično analizirala njegovo miselnost. Ta knjiga je hitro našla posnemalce, eden najbolj uspešnih je bil Hans Henning Scharsach s »Haiders clan«. Tik pred volitvam je Brigitte Bailer publicirala aktualizirano verzijo svoje knjige pod naslovom »Haider wörtlich. Führer in die Dritte Republik«.

Zakaj še ena knjiga, bi se lahko vprašali. Pri njegovih oboževalcih tako nič ne zaleže, njegovi kritiki pa tako vedo pri čem so, če odpre usta, da, milo rečeno, svet ovrednoti z dvema meriloma. Eno velja zanj in za njegove pristaše, čisto drugo pa za ostale. Tako odklanja poklicno delo za ženske in matere, češ da so pri tem nesrečne, zakaj mora biti mater njegovih dveh hčera upravnica njegovega ogromnega posestva v Rožu – ali njegovi otroci niso prikrajšani, ali pa to sploh ni delo; vendar, zakaj jo je namestil, to nam pa še ni razložil.

Toda bistvena niso protislovja, v katere zahaja in ki jih sprejemamo v pričakovanju, da jih bodo končno tudi njegovi volilci spregledali, bistveno je, da mu je v vseh teh letih uspelo zgraditi svojo bazo s »pomocjo« ostalih strank. Bil je prvi vplivni politik, ki je postavil pod vprašaj nevtralnost Avstrije, danes pa ni več edini; začel je z gonjo proti inozemcem, danes imamo zakone, ki so njihov pravni status kar precej poslabšale; tako imenovana zloraba socialnega sistema je bila v tej obliki prva zapisana na njegovih zastavah, glej ga vraga, že hitijo ostale stranke in iščejo tisto ogromno maso socialnih prisklednikov, ki baje rušijo naš sistem. Haider je uspel javnosti in strankam diktirati teme. In prav zaradi tega so knjige kot »Haider wörtlich« tako pomembne. Nakažejo, na koliko smo se v vseh teh letih že navadili, in skrbijo za to, da ostane zapisano za bodočnost, kar je bilo baje izrečeno samo v ihti trenutka.

Helena Verdel

Agneljeva pa iz Rima sporoča, da naj si Slovenija krivdo za nesprejetje pripiše sebi, ne pa da jo vedno prevale na Italijo. Z ozirom, da z novim letom predsedovanje EU prevzame Italije, je pričakovati še nadaljnje težave pri slovenskem pridruževanju.

3. KONFERENCA V CELOVCU

Ukrepi zaupanja temelj sožitja

Pretekli teden je potekala tretja konferenca o ukrepih zaupanja kot temeljih sožitja. Organizirali so jo mreža za interkulturalni razvoj, celovška univerza in generalni sekretariat Sveta Evrope.

Pomen celovške univerze

Rektor celovške univerze prof.dr. Willibald Dörfler je v pozdravnem govoru dejal, da se univerza pojmuje kot regionalna ustanova, ki s svojim delovanjem vpliva na politični, gospodarski in kulturni razvoj na Koroškem. Pomembno raziskovalno in delovno področje pa

tarja Sveta Evrope dr. Peter Leuprecht je poročal o obširnem delovanju Sveta Evrope na področju ukrepov zaupanja v današnji politični situaciji. Evropa je razdeljena na različne države, v katerih živijo številne manjšine, narodnostne skupnosti, tujci, begunci itd. Odločno je odklonil nacionalizem, rasizem, etnocentrizem, ki v veliki meri škodujejo medkulturnemu sožitju in mirnemu razvoju. Veliko bo treba še storiti v boju proti rasizmu in nacionalizmu, ki se na evropskem kontinentu pojavljata v raznih oblikah ne glede na stopnjo

rešitev odprtih vprašanj, kar bi pomenilo večjo varnost v nekdanji Jugoslaviji. Za bodoče si je želel plodno sodelovanje s celovško univerzo, ki po svojih močeh deluje na področju interkulturalnega izobraževanja.

Civilna družba

Dr. Mirko Wakounig s celovške univerze je v svojem referatu o civilni družbi omenil srečanja leta 1991 in 1993 v Celovcu, ki sta bili namenjeni interkulturalni dejavnosti in vzgoji o človekovih pravicah. Od vsega začetka se je celovška mreža za interkulturalni razvoj vključila v delo za ukrepe zaupanja. Velike politične spremembe na začetku devetdesetih let, razpad nekdanje Jugoslavije in vzhodnega bloka, balkanska vojna, so dovedle do novih nacionalističnih in rasističnih tendenc na vsem kontinentu. Na osnovi teh pojavov so skupno s Svetom Evrope začeli z dialogom s predstavniki različnih držav in regij o strategiji proti tem nevarnim pojavom, ki so naperjeni proti razvoju civilne družbe. Naloga civilne družbe je odločno nastopati proti populizmu in pritisku s ceste, se zavzemati za ukrepe miru, solidarnosti in za pravične izobraževalne pogoje. Znak civilne družbe pa je tudi priznavanje raznolikosti politične, etnične in svetovnonazorske usmeritve. Kritično je opozoril na dejstvo, da tudi posamezni pripadniki in nekatere skupine znotraj manjšin odklanjajo interkulturalno delo z argumentom, da samo pospešuje asimilacijski proces. Multikulturalna družba pa je v Evropi sestavni del družbenega in političnega življenja, obstajajo pa protislovja v odnosu in pojmovanju raznolikosti.

m. š.

OD LEVE: Henrik Amneus (Svet Evrope), Vladimir Wakounig (univerza Celovec) in Peter Leuprecht, nam. gen. sekretarja Sveta Evrope

vidi v preučevanju modelov o skupnem sožitju obeh narodov na Koroškem. Celovška univerza je bistveno prispevala k boljšemu razumevanju na osnovi iniciativnosti in zavzetosti znanstvenikov, skupaj s slovenskimi sodelavci te izobraževalne institucije. Znanstveno delo pa kaže tudi že prve sado ve v odnosu do zgodovinske zavesti in pripravljenosti za preučevanje in razumevanje interkulturalne problematike.

Boj proti rasizmu

Namestnik generalnega sekre-

družbenega in gospodarskega razvoja. Spomnil je na demokratske države v Evropi, ki danes jamčijo za individualne in manjšinske pravice pripadnikov narodnostnih skupnosti. Opozoril je na pomen evropskih standardov na področju varstva manjšin. Nadalje je dejal, da so se v Svetu Evrope sorazmerno zgodaj začeli ukvarjati s pomenom interkulturalnega učenja. Obžaloval pa je, da je javnost posvečala premalo pozornosti temu vprašanju. Glede balkanske vojne je izrazil upanje za končno mirno

ZGODOVINSKO PREDAVANJE V TINJAH

Izseljevanje organizirali koroški nacisti

Dr. Karl Stuhlpfarrer

Za zaključek prireditvene serije (oblike etničnega čiščenja) je predaval znani dunajski strokovnjak za sodobno zgodovino dr. Karl Stuhlpfarrer. Predavatelj je v izčrpnem referatu na splošno orisal nacionalsocialistično politiko, strategijo in sistem načrtnega izseljevanja in preseljevanja ter uničevanja manjvrednih narodov oziroma ljudi. Etnično čiščenje je bilo v času nacistične strahovlade sinonim za narodnostno politiko oziroma za reševanje kakega vprašanja, npr. židovskega. Danes je dokazano, da so nacisti načrtno uničevali pripadnike židovskega in drugih narodov ter plenili njihovo imetje, denar itd. Ves ta plen z terorističnimi metodami in brutalnostjo, je služil ideji o ljudski skupnosti. Na njeni osnovi so narode razdelili v več vredne, manj vredne, v tiste, ki vladajo, in one, ki služijo ter v nasprotnike kot so to bili boljševiki, marksisti, Židje itd. Nemškemu narodu je po tej ideologiji pripadala vloga vladarja. Nacistični režim se je posluževal vseh oblik nasilja, da bi zadostil vsem tistim slojem, ki so sestavljali ljudsko skupnost. Predvsem koroški nacisti so se obogatili na Kranjskem in Štajerskem, ko so tam

prevzeli oblast. Nacistični režim je vsekakor znal mobilizirati mase in ustvariti podobo o sovražniku. Vse te emocije ljudstva je kanaliziral v vojno s ciljem prisvojitve svetovne nadvlade. Fizično uničevanje pa se pričelo z napadom na Sovjetsko zvezo, leta 1941. Hitler je izdal ukaz vse pokončati kar se upre. Generalni plan Vzhod je natanko predvideval asimilacijski, germanizacijski načrt in program pregona tamkajšnjih narodov v Sibirijo (Ukrajinci, Poljaki, Čehi in Slovenci). Ljudi so razdelili v stopnje od A do D in od 1 do 4 (Eindeutschungsfähigkeit).

Preseljevanje manjvrednih narodov in narodnosti je načrtovala Aussiedlungsgesellschaft in Umsiedlungstreuhandgesellschaft s podružnicami po vsem rajhu. Pregon oziroma preseljevanje Slovencev je tesno povezano s preseljevanjem Južnih Tirolcev na južno Koroško. Koroški nacistični voditelji so imeli ta načrt pripravljeno že leta 1940, uresničili pa ga niso iz zunanje političnih vzrokov. Nemčija je imela z državo SHS še dobre odnose. Nacisti so imeli ob izseljevanju Slovencev dvojno strategijo in sicer da bi en del izselil, drugi pa bi se tudi zaradi tega hitreje asimilirali. Ta načrt je obstajal do kapitulacije, splošni ukaz pa je dal Himmler. Zanimivo je dejstvo, da je koroško prebivalstvo zelo intenzivno sodelovalo s nacističnimi oblastniki. Med poslušalci in diskutanti so bili nekateri (večini) včerajšnji, ki se vedno nočejo razumeti in priznati nacistične zločine v lastni domovini.

m. š.

Pretekli teden so se člani kapelske Posojilnice-Bank zbrali na rednem občnem zboru v gostilni Podobnik v Beli in razpravljali o preteklem poslovnem letu 1994.

Preko 60 zadrušnikov je poslušalo poročila upravnega in nadzornega odbora ter poslovodij.

Predsednik upravnega odbora Vladimir Prušnik je poročal, da so odborniki in poslovodji na svojih rednih sejah delali vestno in konstruktivno po gospodarskih načelih. Iz poročila je bilo razvidno, da se je Posojilnica-Bank Železna Kapla s podružnico v Miklavčevem tudi v preteklem letu dobro razvijala. Bilančna vsota je narasla za 10,8 odstotka na 224 milijonov, letni promet pa je znašal 1,788 milijarde šilingov.

Tudi pri računu dobička in izgube je bil dosežen lep uspeh, saj je bančni obratni rezultat, ki je najboljši pokazatelj uspešnega dela, znašal 2,061.000 šilingov ali 0,97 odstotka od po-

POSJOJILNICA-BANK ŽELEZNA KAPLA

Uspešno poslovno leto

vpredne bilančne vsote.

Kot univerzalna dvojezična banka je posojilnica Železna Kapla postala v svoji občini in v občini Žitara vas nedvomno pomemben gospodarski dejavnik. Predsednik Prušnik je na-

dalje še poročal o gospodarskem problemu, ki je nastal v zadnjih mesecih – zaprtje tovarne pohištva IPH v Žitari vasi. Kritično je pripomnil, da je tako ravnanje vodstva neodgovorno in nekorektno, kajti v

času, ko je bil prijavljen stečaj, tovarna ni bila prezadolžena.

Nadzorno poročilo je podal predsednik Mihi Kuchar. Poročal je, da je nadzorni odbor tekoče pregledoval poslovanje ter opravljal kontrolno funkcijo v posojilnici kot tudi v podružnici v Miklavčevem. Poudaril je, da so krediti dobro zavarovani in vlagatelji so lahko prepričani, da so njihove vloge varne. Pravila, zakoni in poslovniki so bili upoštevani, nadzorni odbor pa je dal vsa potrebna soglasja.

Višji revizor Franz Kristof je občnemu zboru predstavil revizijsko poročilo, katero je bilo od članov posojilnice potrjeno.

Računski zaključek za poslovno leto 1994 pa je obrazložil poslovodja Peter Kuchar. Iz bilančnih števk je bilo razvidno, da je posojilnica s svojim gospodarjenjem na pravi poti.

Poslovodji Peter Kuchar in Berti Furjan sta še poročala o stanju ter podala poslovno

poročilo za leto 1995.

Iz poročil je bilo slišati, da so se posli s Slovenijo v zadnjih letih močno razširili in da tovrstno sodelovanje narašča.

Hranilne vloge kot tudi krediti so se ponovno zvišali. Tako je zagotovljeno, da bo tudi poslovno leto 1995 uspešno.

Ob koncu sta pozvala politične zastopnike občine Železna Kapla, naj se prizadevajo za odprtje Pavličevega sedla. Z njim bi Železna Kapla, kot turistična občina, imela koristi.

Direktor Zveze slovenskih zadrug dipl. trg. Joza Habernik je kapelski posojilnici čestital k uspehu in ji tudi za bodoče želel uspešen razvoj.

Občni zbor je s svojimi pesmimi olepšal moški pevki zbor SPD »Trta« pod vodstvom Pavlija Šterna.

S skupno večerjo in prepevanjem se je zborovanje končalo v prijetnem vzdušju.

Poslovodstvo Posojilnice-Bank Železna Kapla

GALA-PREMIERA SCHORSESEJEVEGA FILMA »CASINO«

Študija kriminalne družbe Las Vegasa

Alexander Hrovath in Robert De Niro

Minuli četrtek, 23. novembra je znani ameriški režiser Martin Scorsese prišel na Dunaj in v okviru letošnjega Viena predstavil svoj najnovejši film CASINO.

Kot že film pove, zgodba poteka v Las Vegasu v sedemdesetih letih. Las Vegas je mesto sanj in utripajočih luči, je kraj za milijarderje, politike in »high-society-vlačuge«, je domovina prevarantov, kvartopircev, tatov in preprodajalcev. Las Vegas je Meka za 30 milijonov turistov in igralcev na srečo, ki polni upanja pridejo tja, tam pa letno pustijo nad deset milijard dolarjev. Torej nič čudnega, da je Las Vegas tudi raj za mafijo.

Robert De Niro je v vlogi Sama »Ace« a Rothsteina, ki se s pomočjo mafije (po krivih poteh) prebije do vodilnega mesta v njenem igralniškem koncernu sredi Las Vegasa.

»Upravljalni kasino je kot oropati banko, ne da bi prišla policija. Za takšne, kot sem jaz, Las Vegas opere njegove grehe; je kot neke vrste avtopralnica morale« v filmu izjavi Ace.

»Ace« Rothstein je v primerjavi z neizprosno mafijko družbo v Las Vegasu nekoliko mehkužnejši. Nasprotno od Nickyja (Joe Pesci), ki mu stalno stoji ob strani in zna rešiti vsak problem (z nasiljem), je »Ace« diplomatski človek; seveda ima včasih tudi svoje »agresivne« dneve, toda v glavnem je človek, ki več misli kakor govori.

Njegova mehkužnost pride posebno do izraza, ko se poroči z Ginger McKenna (Sharon Stone) za katero je prepričan da je prava. Vendar Ginger, čisto krvna »high-society-vlačuga«, se mu prilepi le na denarnico in tako v polnih merah uživa v občevarju z edino stvarjo, ki je

v družbi Las Vegas sploh kaj veljala: (...) z Razkošjem.

Vendar »Ace« tega ne opazi in naprej verjame v večno ljubezen, polno zaupanja, ko se ni treba bati, da bo partner izginil čez noč z vsem denarjem in se ne bo nikoli več vrnil.

No ja, z vidika ostalih »mafijašev« »Ace« pač živi preveč moralno, zato se ga kratkotalno znebijo. Sedaj vidimo, da naziv »Ace« ni naključen. As je pač zaželena karta, ki do neke meje vpliva na igro; vendar je dobrodošla le, če jo potrebuješ, drugače je bolje, da jo odvržeš, ali pa jo zamenjaš.

Tako se »Aceja« kot prvi otrese igralniški koncern. Kasneje mu najbolj zvesti prijatelj Nicky spelje ženo Ginger.

Na koncu FBI zbere ključne dokaze, ki pričajo proti poštemu poslovanju mafijskega koncerna, tako da zapleni vse njihove igralnice, mafijce pa spravi v keho.

Ko le-ti pridejo spet iz zapore, valijo krivdo drug na drugega in se med sabo pobijejo. Tudi Ginger, ki razdre vse »Acejeve« sanje ter čez noč izgine z vsem denarjem, kmalu zatem umre zaradi prevelike doze heroína. Preživi le eden: Sam »Ace« Rothstein.

Na tiskovni konferenci je Scorsese želel prikazati smisel svojega filma ter način snemanja. Film je bil pravzaprav razdeljen na tri dele. Prvi naj bi bil čista dokumentacija.

Prvi del v tehničnem kot tudi dramaturškem smislu resnično spominja bolj na dokumentacijo kot pa na igrani film.

Po drugi strani pa, če vemo, da je film zgolj adaptirano življenje resničnega Sama Rothsteina, ki ga je raziskal Nicholas Pileggi ter nato skupno s

Scorsesejem napisal scenarij, mu lahko oprostimo nekatere dramaturške spodrsaljčke.

Scorsese je režiser, ki preprosto snema zgodbe. Nekatere so nenavadne in čudaške, druge pa so vsem vsakdanje, ki jih lahko doživi vsakdo od nas. Zanj ne štejeta globoka simbolika in težka izpoved, temveč raziskovanje, kajti Scorsese je režiser, ki v glavnem raziskuje najrazličnejše družbene pojave znotraj sistema in jih gledalcu prikaže na svojevrsten način. Najbolj se ukvarja z rivalitetno družbo, ki jo pri njem lahko najdemo tako v športu kot tudi v kriminalu. CASINO ni torej nič drugega kot študija kriminalne družbe Las Vegasa v sedemdesetih letih, ko je dosegla svoj višek.

Zanimivo pa je, da se tako znan ameriški režiser mora še vedno metati na kolena pred neizprosne odiralne producente.

A v tem primeru se je prosjačenje kajpada obrestovalo. Robert De Niro je, kot v mnogih drugih filmih Martina Scorseseja (Taxi Driver, Raging Bull, New York New York, Cape Fear ...), svojo vlogo odigral izvrstno. Tudi Sharon Stone je odigrala eno svojih najboljših vlog. (Morda samo zaradi tega, ker je sama vlogi podoben karakter.)

Z gala-premiero Scorsesejevega CASINA in njegovim obiskom na Dunaju se letošnji Viena 95 tudi formalno končuje. Poleg premiere je v okviru Viena potekala tudi enomesečna »Carte Blanche« za Martina Scorseseja, v kateri so pokazali petnajst Scorsesejevih poglavitnih filmov.

Predvidevajo, da bodo CASINO v avstrijskih kinih začeli vrteti ob koncu januarja 1996.

Matija Ošlak

Miklavž - v Slovenjem Plajberku

Različne so navade, kako v naših krajih praznujemo Miklavža. Miklavževanje je staro izročilo - pri otrocih povezano s pričakovanjem, pri odraslih pa s spomini na minule čase.

Kot vsako leto je bilo tudi letos v nedeljo, dne 3. decembra, popoldne v Slovenjem Plajberku miklavževanje, katerega je priredila fara. Že tradicija je, da se ob tem domačini, od najmlajšega do najstarejšega, zberejo v gostilni Folt, kjer skupno pričakajo svetega Miklavža.

Preden se je začelo obdaro vanje, na kar so otroci nestrpnost čakali, sta Miklavžu v pozdrav zapeli domača mladinska in otroška skupina, obe pod vodstvom mag. Mirka Lausseggerja. Nekateri otroci so Miklavžu korajžno dekla-

mirali pesmice. Na sporedu je bila tudi veseloigra »Divji lovec«, katero je uprizorila že kar uigrana domača igralska skupina. Besedilo zanjo je napisala Cilka, gospodinja v plajberskem župnišču. Ženske so pripravile bogat adventni bazar, dobiček pa je namenjen akciji »Brat in sestra v stiski«.

Končno pa je le prišel trenutek, ko so zažareli obrazi in je pohitelo utripanje otroških src - Miklavž je v spremstvu angelov stopil med otroke, jih pohvalil, tudi pokaral in bogato obdaroval. Pa ne le otroci, tudi odrasli so morali stopiti predenj in slišati poučne nauke. Starši, ki so s svojimi najmlajšimi prišli gledat Miklavža, so bili veseli in zadovoljni, otrokom pa bo ostal spomin na lepa otroška doživetja.

Aleksandra Malle

Miklavž je bil tu

Miklavževanje sodi med najbolj priljubljene prireditve naših društev. Ponekod so celo uprizorili opereto »Miklavž prihaja«. Po vaseh, trgih in mestih so pretekle večere in noči začasno zavladali kosmatinci, parkeljni, ki pa jim moramo priznati, da so švoje

moči pokazali zelo zmerno. V ponedeljek je SPD »Borovlje« priredilo pri Cingelcu na Trati običajno miklavževanje, obisk otrok in staršev je bil velik. Miklavža in obiskovalce je pristrčno pozdravil društveni otroški zbor pod vodstvom Andreje Müllerjeve. ■

FILM MLADJE KKZ

»Backup« - Zlato odličje ZKO

»Film mladje« Koroške dijaške zveze je ta teden dobil zlato odličje Zveze kulturnih organizacij Slovenije za filmsko ustvarjanje na Koroškem. Čestitamo! Slovenska televizija pa je nje-

gov zadnji film »Backup« sprejela v redni program in ga bo predvajala 25. decembra, na božič ob osmi uri zvečer, v okviru 5. obletnice plebiscita za osamosvojitve Slovenije.

Slovenski oktet iz Ljubljane, ki je imel nedavno uspele koncerte v Budimpešti, na Dunaju in v Zagrebu, se s posebnim veseljem pripravlja na svoj koncert 14. decembra v Celovcu.

Ustanovljen je bil leta 1951 in ob svoji 45-letnici prihodnje leto februarja bo zaključil svoje delovanje. V tem času je kot amaterski ansambel s profesionalno kvaliteto opravil na tisoče koncertov doma in po svetu, po vseh petih kontinentih. Še posebej rad pa je vselej prihajal na Koroško, saj je v svoj repertoar vključil več koroških pesmi, in

Koncert Slovenskega okteta

jih ponesel po svetu. Posebno prijateljstvo ga je vezalo z ljudskim skladateljem in dirigentom Pavletom Kernjakom. Sestava okteta se je seveda z leti menjala, toda po srcu in duhu je ostajal vedno isti. Čeprav se je zdaj odločil, da bo zaključil s svojim delom, je na tako zavidljivi višini, kot menda še ni bil. V sedanjem sestavu pojejo: 1. tenor Danilo Čadež, Igor Zierenfeld, 2. tenor Peter Ambrož, Marjan Terček, bariton Peter Bedjanič, Tomaž Tozon, bas Peter Čare, Borut Gorinšek. Umetniški vodja je Anton Nant.

Na koncertu v Celovcu, ki bo tako rekoč poslovilni od Koroške, bo Slovenski oktet izvedel program deloma povsem novih pesmi, deloma tistih, ki so na Koroškem še posebej priljubljene. Zaradi bližajočega se božiča bo koncert tudi nekoliko božično obarvan, vsaj v prvem delu starih pesmi, v katerem bo poleg katoliške zapeta tudi pravoslavna liturgija, s katero je oktet žel po svetu mnogo občeudovanja skupaj z znanim svetovnim tenoristom Nikolajem Geddo. Koncert bo v četrtek, 14. decembra ob 19. uri v teatru ORF v Celovcu.

KNJIŽNA DAROVA SPZ IN MOHORJEVE

Dober kup čtiva je na trgu

Začetek zime naj bi bil tudi začetek bralne sezone. Dolgi in vse daljši večeri so primerni, da ob njih v večji meri segamo po dobrem čtivu. Ponudbe je dovolj, tudi pri slovenskem branju. Za vsakogar, ki ga hoče vzeti v roke, pa bo koristna informacija, da sta oba knjižna darova, od Slovenske prosvetne zveze in od Mohorjeve, že na trgu in da bo v njih prav gotovo za vsakogar nekaj.

Knjižni dar SPZ

Slovenska prosvetna zveza je knjižni dar predstavila v ponedeljek, 4. decembra v prostorih celovškega radia. Snopič knjig in kaset je zelo zajeten in v vsakem oziru zelo kakovosten, pri čemer posebej izstopata izbor Ellerjevih pesmi in dokumentarna knjiga o taborišču na Ljubelju. V daru so:

Koroški koledar 1996 je seveda tudi tokrat osrednja knjiga daru. Vsebuje družbenopolitične članke, eseje, spominsko literaturo, pregled kulturne dejavnosti koroških Slovencev, bibliografijo in obširen kalendar del. Posamezen izvod stane 120 šilingov.

Fran Eller: Znane in neznane poezije. Na pobudo založbe Drava je dr. France Bernik, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, uredil in priredil celotni pesniški opus zamolčanega koroškega pesnika dr. Frana Ellerja, ziljskega rojaka, ki je v času svojega življenja objavil le eno zbirko. Bernik, ki je zbirko tudi predstavil, je ugotovil, da Eller z njo stopa v slovensko kulturno in strokovno javnost. Že leta 1944 ga je Anton Podbevšek uvrstil med

najboljše slovenske pesnike, pred Gradnikom in Župančičem. Eller je bil sopotnik Župančiča in Cankarja, njegova velika ljubezen in bolečina je bila rodna Koroška. Umrli je leta 1956 osamljen in zagrenjen. Zbirka stane 358 šilingov.

Monologi in dialogi z resničnostjo. Na 360 straneh je ljubljanski univerzitetni profesor dr. Franc Zadravec pripravil antologijo in reprezentativen izbor slovenske koroške literature od leta 1970 naprej. Izdajatelj antologije, ki je mišljena kot nadaljevanje izbora »Ta hiša je moja«, sta SPZ in Društvo slovenskih pisateljev na Koroškem, zaobjeta pa so dela 24 pisateljev in pisateljic. Stane 298 šilingov.

Borovlje in Borovljani. Kultura skozi 125 let. Za lanske 125. oz. 90. obletnico organiziranega slovenskega kulturnega delovanja je SPD Borovlje v sodelovanju s SPZ v seriji »Naša regija« izdalo obširno zgodovinsko, kulturno, šolsko in aktualno dokumentacijo o razvoju Borovlj od začetkov kovinske industrije do današnjega spodnjerožanskega centra. Dokumentacija stane 80 šilingov.

V knjižnem daru so po izbiri tri kasete:

■ »One world one voice« Dvojezičnega zbora Pedagoške akademije

■ »Jošt in Jaka«-tonski posnetek muzikla in

■ »Zapoj še ti«, ki jo je izdalo Strokovno pedagoško združenje skupaj s priročnikom, v katerem so besedila in note pesmi. Kasete stane 130 šilingov

Vse omenjene knjige in kasete po izbiri stanejo v prosti prodaji 986, v paketu pa samo 500 šilingov. Torej zares ugodna ponudba.

Prav tako je del paketa knjiga »Mauthausen na Ljubelju«, katere avtorja sta Janko Tišler in Jože Rovšek. Knjiga nudi podroben opis izpostave taborišča Mauthausen na obeh straneh Ljubelja in je doslej najpopolnejši pregled dogajanja v taborišču in na deloviščih. V prosti prodaji bo knjiga stala 378 šilingov, v paketu pa je treba zanj doplačati samo 150 šilingov.

Knjižni dar Mohorjeve

Tudi letos je Koledar Mohorjeve družbe za leto 1996 najpomembnejši del knjižnega daru, ki ga po informaciji založbe »pravzaprav napišejo rojaki, ki živijo na vseh kontinentih. Bogato slikovno gradivo dopolnjuje besedilo in »poročila« iz krajev, kjer smo Slovenci ...«. V prosti prodaji stane 160 šilingov.

Zavržena hči. Mohorjeva je tako rekoč zadnje zatočišče in

pribežališče nezahtevne in lahko-plehke večerniške literarne zvrsti, kjer se rimata »šmerc in herc«. 52. zvezek družinskih večernic je namenjen »Zavrženi hčeri«, povesti neznanega avtorja o pretresljivi življenjski poti dekleta, ki ga oče zavrže, ko ga zapusti žena, otrokova mati. V prosti prodaji stane 160 šilingov.

Franceve ljubezenske zgodbe. Izpod peresa Christine Nöstlingerjeve je nastala ta prikupna in prijetna zgodba o Francu, ki v labirintu zapletov spoznava razsežnosti ljubezni. Posamezni izvod stane 125 šilingov.

Slovenska zgodovina do razsvetljenstva. Edinole s to stvarno knjigo o zgodovini Slovencev nudi založba v tem

knjižnem daru bolj zahtevno duhovno hrano. Knjiga, katere avtorja sta Peter Štih in Vasko Simoniti, je prvi del celovitega prikaza slovenske zgodovine. Posamični izvod stane 220 šilingov.

Naj-uspešnica Mohorjevega je slej ko prej družinska Pratika, tokrat v glavnem namenjena škofu Antonu Martinu Slomšku. Stane 50 šilingov.

V doplačilnem predalu kolarja sta tonska kaset Koroške slovenske narodne pesmi za trobento v priredbi Franca Korbarja (150 šilingov) in pa Ošlakov roman »Človeka nikar« (250 šilingov). Mohorjev knjižni dar stane v paketu 490 šilingov.

Pripravi: Franc Wakounig

Ethno-rock iz Gradišanske

Pretekli petek in soboto je v Celovcu in Šentjanžu gostovala znana gradiščanska rock skupina »BRUJI«. Sestavljajo jo gradiščanski Hrvatje in pa nemško govoreči glasbeniki. Repertoar njihovih pesmi je zelo širok in sega od ljudskih,

gradiščanskih, ljubezenskih do družbenokritičnih pesmi. Večino pesmi so zapeli v hrvaščini, nekaj pa tudi v nemščini. Poleg žigosanja družbenih, socialnih in političnih razmer v naši družbi so značilni elementi te skupine lirčnost, humor in ironija.

m. š.

»SPOZNAJMO SE«

Pri rojakih v Čedadu

V četrtek, 30. novembra je Kulturno društvo »Ivan Trinko« iz Čedadu pripravilo niz prireditev pod geslom »Spoznamo se – Conosciamoci«. S tem so želeli predstaviti kulturno ustvarjalnost sosedov – tokrat koroških Slovencev. Na sporedu je bila razstava dr. Petra Fistra o Doživeti arhitekturi na južnem Koroškem in film »Backup – Slovenska beseda na Koroškem« skupine Film mladje. V soboto, 16. decembra, pa bo na sporedu še gledališka predstava »Je zemlja naša last« senčnega gledališča KPD Šmihel.

V SLOVENSKEM ETNOGRAFSKEM MUZEJU

Koroški večer ob filmih

V četrtek, 21. 11. 1995, je Slovenski etnografski muzej iz Ljubljane organiziral videovečer, na katerem je dr. Herta Maurer-Lausegger, univerzitetna asistentka na Inštitutu za slavistiko v Celovcu, predstavila dokumentarna filma »Narečje pod Vrtačo« in »Barbara, Lucija, pomoj ...«. Prireditve se je udeležilo veliko obiskovalcev, predvsem etnologov, dialektologov in drugih strokovnjakov, ki jih veseli delo z videofilmom. Po ogledu obeh filmov se je razvila živahna razprava. Obiskovalci so menili, da mora videofilm postati obvezni spremljevalec raziskovalnega dela tako dialektologov kot tudi etnologov. Pohvalili so tehnično in vsebinsko izvedbo filma in ugotovili, da je avtorica uspela predstaviti govorce v naravni komunikaciji, v kateri prihajajo močno do izraza lokalne posebnosti govora.

Polona Sketelj

KKZ IN »URBAN JARNIK« Predstavitve v Trstu

Slovenska prosveta v Trstu prireja skupaj s slovenskimi izobraženci vsak ponedeljek informacijske večere. Minuli ponedeljek sta Krščanska kulturna zveza in Slovenski narodopisni inštitut »Urban Jarnik« iz Celovca v tem okviru predstavila svoje knjige in publikacije, ki sta jih izdala v zadnjih letih.

Dr. Marija Makarovič in Nužej Tolmajer sta v svojih predstavah obrazilo pomen izdajanja monografij in glasbenih publikacij. Prisotne so predvsem zanimalo monografije vasi in življenjepisi koroških Slovencev v zbirki knjig »Tako smo živeli«.

»Ulmski obrezovalec« je naslov prvemu turškemu kabaretu iz Nemčije. Definicija malce zavaja, ker odrski jezik ni turščina, ampak v glavnem nemščina, a dogajanje zadeva sožitje med Nemci in tujci, v tem primeru Turki. S tem kabaretom je skupina Knobi – Bonbon gostovala na povabilo SPZ in Društva Vinzenz Rizzi v četrtek, 20. novembra, v šentjanskem k&k-centru. Predstava živi od vseh tistih predsodkov, strahov, dozdevnih identifikacijskih palčkov, laži in podtikavanj, ki tako olajšujejo sožitje

med tujci in staroselci in s tem na tako edinstven, neodtujljiv način bogatijo odnose med »ta pravimi« in pritepenimi. Iz vsega tega raste in kipi nepopovljivo kreativno politično vzdušje, v katerem postane celo versko-intimni ritual obrezovanja predmet občegospodarskih razprav in kalkulacij. Da je na to dlakocepstvo možnih več odgovorov, najboljši je smeh, pa se samo po sebi razume. In »Ulmski obrezovalec« je čudovit odgovor na sovraštvo do tujcev in vse oblike rasizma in šovinizma. wafra

PRIREDITVE

ČETRTEK, 7. 12.

- ŠENTPETER pri Šentjakobu – VŠGP
13.00 Dan staršev in občni zbor združenja staršev Višje šole za gospodarske poklice
ŠKOFIČE, nad Posojilnico – SPD »Edinost«
19.00 Občni zbor SPD »Edinost«; vabljeni vsi člani in prijatelji/prijateljice društva!
20.00 Butalci; izvaja Marijan Hinteregger
ŠENTJANŽ, v k & k centru – SPZ
19.30 »Svet okoli nas«, otvoritev razstave slik Nataše Rozman
VELIKOVEC, Posojilnica-Bank, 2.-Mai-Str. 10 – PD »Lipa«
19.30 Otvoritev razstave del Nežike Novak
ŠENTJAKOB, v regionalnem centru
19.30 J. Kulterer: Planeti v odnosu do človeka; astrologija – mistika ali empirično znanje
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
20.00 »Miklavž prihaja« (opereta); nast. domači igralci

PETEK, 8. 12.

- CELOVEC, v Mestnem gledališču – KKZ
14.30 Osrednja gledališka predstava J. Godber: Na smučiču; gostuje Mestno gled. ljubljansko; režija Jaša Jamnik

SOBOTA, 9. 10.

- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
19.00 Družabni večer in počastitev društvenih članov, ki v tem letu praznujejo okrogli jubilej ter ogled video-filma »Barbara, Lucija, pomoj«
NONČA VAS, v cerkvi
20.00 Adventni koncert

NEDELJA, 10. 12.

- SELE, v farnem domu – KPD »Planina«
14.30 Advent v Selah; MePZ, VOX, sekstet Borovlje, lj. šola; misli k adventu Pavle Ravnohrib.
ŠMIHEL, v farni cerkvi – KPD Šmihel
15.00 Adventno petje; nast. MePZ Gorotan, otr. zbor lj. šole, Šentjanški tamburaši
ŠENTJAKOB, v regionalnem centru
19.30 Dan človekovih pravic: Pravice otroka so pravice človeka – otrok in nasilje v današnjem svetu

PONEDELJEK, 11. 12.

- CELOVEC, v pastoralnem centru, 10.-Okt.-Str. 25/I
19.00 Predavanje in pogovor »Zaviti in poviti – potrebuje mo embalažo za vsako ceno?«

ČETRTEK, 14. 12.

- TINJE, v Domu
19.30 Podijska diskusija: Avstrija – Slovenija: sosedstvo z veliki gospodarskimi možnostmi!? Diskutirajo Janko Deželak, mag. Raimund Gradt, dipl. inž. Joza Habernik, dr. Arnulf Schatzmayer
GRADEC, Mondscheing. 9 – KSŠŠ/G
20.00 Občni zbor Kluba slov. študentk in študentov

PETEK, 15. 12.

- DUNAJ, v klubu KSŠŠ/D, Mondscheingasse 11
19.00 Občni zbor Kluba študentk in študentov
SLOVENJI PLAJBBERK, v gostilni pri Foltu – UNI, SPD »Vrtača«, lj. šola
19.00 Predstavitev filmov »Barbara, Lucija, pomoj/Barbara, Luzia, hilf...«

SOBOTA, 16. 12.

- ŽELEZNA KAPLA, v Zadrugi – Strojni krožek Podjuna
9.00 (do 13. ure) Informacijsko dopoldne za kmete
ROŽEK, v galeriji Šikoronja
18.00 Otvoritev razstave del Wolfganga Eibla
ŠENTJAKOB, v farnem domu – SPD »Rož« in »film mladje«
20.00 Projekcija filma »backup« — slovenska beseda na Koroškem

PETEK, 22. 12.

- ŠENTILJ, v farni cerkvi
18.30 Šentiljski advent – sod. Familienmusik
Hafner-Penken, mladinska skupina, cerkveni pevci, MG, Vaščani pojo, ljudska šola; povezava Th. Köfer in M. Sima

PETEK, 5. 1.

- CELOVEC, v Domu sindikatov – SPZ. ORF-Slov. oddelek
20.00 Slovenski ples; igrata ans. »Big band RTV Ljubljana« in ans. Franca Miheliča

KIS – CONTROL

je edina državno priznana kontrolna firma na Koroškem za kontrolo biološkega kmetovanja. Mi Vas spremljamo na Vaši prihodnji poti pridelave živil, ki izhaja brez kemije in je živalim in naravi prijazna. Mi Vam pomagamo krepiti zaupanje Vaših odjemalcev v Vaše pridelke. Mi Vam pomagamo do podpor za bio-kmetovanje. Če bi radi izvedeli več, nas enostavno pokličite! KIS-CONTROL, BIO-Echtheitsprüfung, »BIO-pristnost«, Paulitschgasse 9, 9020 Celovec, tel. 0463/548 67, fax: 0463/548 64-4. (plačan oglas)

STROKOVNO PEDAGOŠKO ZDRUŽENJE

vabi na

redni občni zbor

ki bo v torek, 12. 12. '95, ob 16.30 uri v prostorih k & k centra v Šentjanžu.

Po občnem zboru predstavitev fotografske dokumentacije o gledališki dejavnosti koroških Slovencev (Hanzi Weiss) in razstave o KZ na Ljubelju. Občni zbor bodo popestrili Šentjanški tamburaši.

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

vabi na enodnevni nakupovalni potep v Italijo

San Danielle – Videm – Gemona

Cena izleta 370 šil; vključen ogled pršutarne – pokušnja pršuta, sira in vina.

Prijave: Milka Kokot, tel. 0463/51 43 00-40!

Če bo avtobus poln, se cena zniža za 50 šil.

Obvestilo nekdanjim izseljencem

Ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom je bil pri avstrijskem parlamentu ustanovljen poseben Sklad za žrtve nacizma. Iz sredstev tega sklada bodo dodeljevali pod določenimi pogoji podpore osebam, ki so bile žrtve nacističnega preganjanja iz političnih vzrokov, zaradi narodne pripadnosti, veroizpovedi itd. Opozarjamo bivše izseljence, da vložijo prošnjo za podporo iz tega sklada. Potrebne formularje lahko dobite na Zvezi slovenskih izseljencev v Celovcu, Tarviser StraBe 16/I, in sicer ob ponedeljkih in četrtek od 9. do 12. ure.

Izpolnjene formularje je treba poslati na naslov: Nationalfonds der Republik Österreich für Opfer des Nationalsozialismus, Parlament, A-1017 Wien.

Slovenski vestnik čestita:

gospodu **Bretiju Kučniku** z Obirskega za 50. rojstni dan; gospodu **Franču Podrečniku** iz Dobrle vasi za 60. rojstni dan; za osebne praznike članom društva upokojencev Podjuna: **Mariji Partel**, **Mariji Jernej** in **Wolfgangu Schliefnigu**; gospe **Barbari Matitz** iz Srež za 86. rojstni dan in god; gospe **Mariji Piroutz** iz Jeriš za 60. rojstni dan in god; gospe **Katarini Boročnik** iz Libuč za 60. rojstni dan in god; gospe **Beti Habernik** iz Gorič za 60. rojstni dan; gospodu **Franciju Smrtniku** iz Kort za dvojni praznik; za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberk: **Franču Hafnerju**, **Štefki Apovnik**, **Mariji Vavti**, **Franču Voglitschu**, **Štefki Kert**, **Mariji Kuhar** in **Štefki Visočnik**; gospe **Mariji Hobel** iz Globasnice za dvojni praznik; gospodu **Andreju Lausseggerju**-Ožekarjevemu

očetu s Podna za 75. rojstni dan; gospe **Mariji Ilavnik** iz Železne Kaple za 70. rojstni dan; gospe **Pavli Singer** iz Celovca za 80. rojstni dan; gospe **Nani Krušič** iz Velinje vasi za osebni praznik; gospodu **prof. Štefanu Močilniku** iz Vetrinja za rojstni dan; gospe **Mici Uznik** iz Sel za rojstni dan; gospe **Lizi Piskernik** – Vogarjevi iz Sel za rojstni dan; gospe **Barbi Plaznik** z Žihpolj za rojstni dan; gospe **Štefaniji Kert** z Letine pri Šmihelu za 65. rojstni dan; gospe **Pavli Kulterer** iz Rakul pri Tinjah za rojstni dan; gospe **Nani Wolautschnig** iz Kršne vasi za 79. rojstni dan; gospe **Kati Mak** iz Miklavčevega za 50. rojstni dan; gospodu **Danilu Prušniku** iz Podrežter za 45. rojstni dan; mag. **Silvu Tischlerju**, ki je na univerzi v Gradcu promoviral za doktorja pravnih ved.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 7. 12.

- 18.10 Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 8. 12.

- 6.30 Praznična.
18.10 Praznična.

Sobota, 9. 12.

- 18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 10. 12.

- 6.30 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (mag. Štefan Kramer).
18.10 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 11. 12.

- 18.10 Suha: Dvojezičnost – kamen spotike. – Beg in odtujevanje nista le posledici pomanjkanja delovnih mest.

Torek, 12. 12.

- 18.10 Partnerski magazin.

Sreda, 13. 12.

- 18.10 Glasbena sreda.
21.04 Adventni koncert v Nonči vasi 9. 11. 95.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 10. 12.

- 13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 11. 12.

- 16.20 TV SLO 1

■ Suha: prah zaradi odstranitve slovenskega napisu v šoli se je poleg, vprašanje dvojezičnih topografskih napisov je slej ko prej nereseno.

■ Proti podeželskim velekanalom se bori koroška platforma, v katero je vključenih nad 20 koroških ljudskih iniciativ.

■ Glavni urednik slovenskih sporedov ORF bil izvoljen za člana prezidija Evropskih regionalnih televizij – CIROM.

■ Državnozbornske volitve 17. decembra: na Koroškem kandidira kar osem strank oziroma grupacij.

■ Valentin Oman – 60 letnik.

■ Učitelj, glasbenik in etnolog, šolski nadzornik dr. Anton Feinig odhaja v pokoj.

■ Nagrajenci natečaja »Srečanje na Koroškem« so si v Bruslju ogledali Evropo od blizu.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser StraBe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

14 KRIŽANKA Sonja Wakounig

VODORAVNO: 1. največje mesto Podjune 9. zdravilna travniška rastlina 10. nevestino premoženje 11. denar z majhno vrednostjo, običajno kovanci 14. koroški pisatelj (Matija ... Ziljski) 15. športno orodje za tenis 16. samodržec, trinog 17. rimski pozdrav 18. gora pri Beogradu 20. skupno ime za verižice, zapestnice, uhane, prstane ... 22. grška črka, znak za gostoto 23. 60 minut 25. omama, očarljivost 26. iznakaza, spaček 27. glavno mesto Turčije 29. avstr. tiskovna agencija 30. začinjena s soljo 31. poškodba, okvara

NAVPIČNO: 1. letoviško mesto ob Vrbskem jezeru 2. vladarsko ozemlje pod emirom 3. neresnica 4. veznik 5. gosta juha, ragu 6. vežba 7. polet, zanos, tudi ime tovarne na Brnci 8. ruski monarh 11. del roke 12. orodje za prekopavanje zemlje, rovnica 13. izdelovalec zidakov 16. literarni

in filmski junak iz džungle 19. mesto na Hrvaškem ob Bakarskem zalivu 21. modra cvetlica, tudi ime za šarenico (v očesu) 23. kača velikanka 24. poljska rastlina, podobna kolerabi 26. rimska boginja jeze 27. kem. znak za kobalt 28. okr. za »glavni«

REŠITEV (13)

B	I	L	Č	O	V	S		V	R	B	A
I	M	A	M	A	T	A		U	L	M	
L	P		R	A	J	A	N	J	E		
K	E	G	L	J	A	N	J	E		O	B
A	R	I	J	A		D	A	N	I	C	A
	I	Z		S	P	A			M	E	
A	J	D			S	R	A	M	O	T	A
S		A	R	M	A	D	A		L	S	
K	O	L	O	L		P	A	K	T		
E	P	I	D	E	M	I	J	A		A	R
T	R	N				N	A	V	A	D	A

Predstavniki Slovenske strešne športne organizacije so na občnem zboru v Celovcu samokritično ugotovili, da jih čaka še veliko dela. Posebno pozornost so v zadnjih letih posvetili mladini in naraščanju, ki je zagotovilo za uspešno delovanje psameznih klubov.

Odbor pa je bil uspešen pri pridobivanju novih finančnih virov in podpor za razvejano športno dejavnost. Po poročilih so odborniki in člani živahno razpravljali o spremembi pravil, ki jih bo treba prikrojiti potrebam časa in razvoja. Zedinili so se, da predlog razpošljejo članom in klubom v razpravo in da o spremembah odločajo na prihodnjem občnem zboru. Nekateri člani so izrazili željo po lastnih prostorih in neodvisnosti v športni politiki. V zvezi z gradnjo kulturnega doma v Pliberku je bilo predsedstvo zadolženo, da se vključi v načrtovanje in disku-

OBČNI ZBOR SŠZ

Uspešno delo

sijo tega projekta. Kot gosta sta občnemu zboru prisostvovala Manica Šketa, tajnica Olimpijskega komiteja Slovenije in Marjan Jemec od Športne zveze Slovenije. Novoizvoljeni predsednik Marijan Velik pa je podelil Lubu Urbajsu in prof. Milanu Kuppru (na sliki) priznanja za dolgoletno delo v

SŠZ. Velik je izrekel zahvalo vsem sponzorjem – Zadružni zvezi, Posojilnici Celovec, Uniorju in drugim – ter funkcionarjem, pristo- voljnim sodelavcem/sodelavkam in trenerjem za požrtvovalno delo. Jožko Igerc pa je ob zaključku pokazal čudovite gorske slike z alpinistične odprave v Afriki. m. š.

Pismo bralca

Odmev na osrednji koncert SPZ

Letošnji osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze »Od Korotana do Jadrana«, 26. novembra v Velikovcu, ki je bil v sklopu revije pobratenih zborov s pliberškim SPD Edinost, je bil nepozabno doživetje za nas vse. Bil je posvečen 50-letnici zmage nad nacifašizmom ter vsem tistim, ki so trpeli in se uprli, torej izseljencem in partizanom. Lahko rečemo, da je bil ta koncert krona vsem letošnjim proslavam ob obletnici in da je bil vsestransko posvečen tej tematiki. Nastopajoči zbori iz Koroške,

Slovenije in italijanskega zamejstva so na vso moč zapeli tisto našo uporno partizansko pesem, ki se je rodila v času odpora proti fašizmu, s takim zanosom, da je na mah prevzela in navdušila poslušalce. Zapeli so pesmi, ki so nas bodrile in ohranjale našo voljo v partizanah, v raznih taboriščih, na domačijah, pesmi, ki so prirasle našim srcem in v njih nenehno živijo, so ponarodele in nam še vedno dajejo poguma v mračnih dneh. Pesmi upora, ki so bile tako čudovito zapete, in pri poslušalcih in prav tako prisrčno sprejete, potrjujejo, da imajo posebno moč, ki prevzame in

navdušuje, in prav zato bi jih morali še bolj gojiti in jih željnimi ljudem večkrat in vedno prepevati na koncertih. Nepozabno je bilo ne le poslušati pevce in govornike, temveč tudi občutiti navdušenje vseh prisotnih. Da je bil ta koncert deležen vsestranskega odobravanja in pohvale, so ob koncu izrazili vsi. Slišati je bilo: nepozabno, lepo, navdušujoče in ohrabrujoče. Marsikateremu je zastal dih ob pesmih Vstajenje Primorske in Pesmi o svobodi ter tudi drugih. Soseda mi je rekla: »Tako sem navdušena in srce mi tako močno bije, najraje bi zapela zraven in šla ven in vse pevce objela!« Mnogi so mi rekli: »Še več takih koncertov!« Nekdo mi je rekel, da si takih pesmi želimo na Koroškem in tudi v Sloveniji. In ocene občinstva bi lahko še našteval.

Ta mogočni koncert nam bo ostal zgled, kako smo se spomnili časa upora in vseh tistih, ki so se uprli okupatorju in trpeli pod njim. Želimo si, da bi tudi domače zборе prevzel pogum Primorcev. Zapijte nam našo partizansko pesem, radi jo imamo in radi jo poslušamo! Hvala Slovenski prosvetni zvezi, da je nadomestila zamujeno, in prosimo jo: še več takih koncertov. Hvala vsem nastopajočim zborom, Slovenskemu prosvetnemu društvu Edinost Pliberk, da je to pobrateno srečanje nastopajočih zborov postavil v okvir SPZ.

Hvala dr. Gustavu Brumniku, predsedniku Slovenske prosvetne zveze, za iskrene besede zahvale vsem izseljencem in partizanom. Posebna zahvala in pohvala pa velja Aniti Hudl za izbrano povezovalno besedilo in seveda povezovalcema.

Hvala za brezplačen vstop! Po dolgem času smo šli s koncerta polni navdušenja in življenjske volje, ne pa, kot z marsikatero take prireditve, vsi potrti in brezupni.

Ikej

Za aktivno manjšinsko politiko

Tisti, ki jo poznajo, opisujejo gradiščansko Hrvatice kratkoma kot „žensko, ki se bori“. Terezija Stoisits je prišla v politiko kot govornica za manjšine v zelenem parlamentarnem klubu. Od takrat je priznana glasnica manjšin v parlamentu. Desni ekstremisti so ji zato poslali pismeno bombo, ki pa so jo na srečo pravočasno prestregli.

„Gre mi za popolno priznavanje in respektiranje pripadnikov manjšin - z njihovimi jeziki in kulturami. Odkar smo Zeleni v parlamentu, imajo manjšine nekoga, ki se angažirano zavzema zanje. Z uspehi se lahko postavimo, čeprav nismo bili v vladi: finančna podpora za manjšine se je zvišala s 4 na 40 milijonov šilingov, Romi in Sinti so priznani kot manjšina, Hrvatje in Madžari so končno dobili dvojezično gimnazijo, koroški Slovenci imajo dvojezično trgovsko akademijo, manjšine imajo prvič lastne oddaje na televiziji,“ opozarja Terezija Stoisits na uspehe Zelenih za manjšine.

S svojim glasom 17. decembra boste odločili, ali bodo narodne skupnosti tudi v naslednjih štirih letih imele konsekvantno zagovornico v parlamentu.

Jetzt Farbe bekennen!

DIE GRÜNEN
Liste 4

Mag. TEREZIJA STOISITS
Minderheitensprecherin der GRÜNEN

SAK naraščaj – naša bodočnost

Center Pliberk – Vidra vas

Nogometni center SAK Pliberk/Vidra vas je letos nastopal s svojimi ekipami v vseh starostnih kategorijah, pri pod 8, 10, 12, 14 in 16. Po zadnjih tekmah na prostem mlade nogometaše sedaj čaka sezona v dvoranah, saj bodo sodelovali na vseh večjih turnirjih. Trenutno je v centru skoraj 70 fantov, da pa vse tako dobro teče, pa je zasluga staršev, trenerjev in odbora, ki pomaga na vseh področjih. Športni vodja centra je Silvo Kumer.

Pod 8 – trener Poldej Sadjak

Kader: Gregor Komar, Miha Grilc, Christofer Dobrovnik, Daniel Fračko, Slobodan Simić, Martin Stuck, Martin Moser, Markus Prutej, Raphael Pirker, Rene Ilić.

Najmlajše nogometaše že drugo leto trenira Poldej Sadjak, in to zelo uspešno. Trenutno zasedajo 1. mesto, s tem pa so se kvalificirali za zgornjo play-off, kjer bodo sodelovali najboljšie ekipe iz velikovškega okraja.

Pri Poldeju pa se fantje ne naučijo igrati le nogometa, ampak tudi peti in pomembno je, da že pri najmlajših zbujajo ljubezen do SAK.

Pod 10 – trener Bernard Olip

Kader: Daniel Grilc, Martin Enzi, Simon Grilc, Aleksič, Bojan Tešević, Daniel Nedved, Daniel Pirker, Lukas Smrečnik, Daniel in Christian Dlopst.

V tej ekipi je bilo letos najmanj igralcev, zato so morali v moštvo pritegniti tudi nogometaše iz ekipe pod 8. Glavna naloga trenerja je bila, da je s to mlado

Trenerji in naraščajniki Slovenskega atletskega kluba v Centru Pliberk / Vidra vas

ekipo treniral čim več tehnike, kajti to je osnovni pogoj za dober in lep nogomet. Uvrstitev na 5. mesto je vsekakor zadovoljiva, vigredi pa se bo moral ekipi pridružiti še kak večji igralec.

Pod 12 – trener Pavli Štekl

Kader: Roman Pandl, Rene Partl, David Buchwald, Samo Olip, Tomaž Kreutz, Slavoljub Kojić, Jože Stropnik, Michael Polluk, Samo Messner, Simon Kap, Peter Klade.

V novi sezoni se je za fante pod 12 mnogo spremenilo – odšli so v slovensko gimnazijo in igrali so v močni skupini. Trenutno so na 10. mestu, za vigred pa si pričakujejo boljšo uvrstitev, saj so zadnje tekme pokazale, da so se fantje že privadili na novo situacijo in so sposobni več kot to kaže mesto na lestvici.

Pod 14 – trener Silvo Kumer

Kader: Ivo Müller, Mario Mesner, Dubravko Tešević, Mihi Zidej, Dominik Malej, Slavodan Kojić, Anton Kimovec, Alfons Krajger, Leopold Kramar, Fabian Meklin, Mihi Dobrovnik, Marko Kordes, Mario Verdel, Anton Kimovec, Saša Kuežnik, Mark Niemež, Hanzej Nachbar, Dragan Babić.

Tudi to moštvo igra v močni skupini, v kateri je zagotovo najmlajše in po velikosti najmanjše, kljub temu pa se je izkazalo kot tehnično najboljšie moštvo in je trenutno na 4. mestu.

V pretekli sezoni so odigrali 14 tekem in imeli 48 treningov, kar je od vseh ekip največ. Tudi v tej ekipi igra nekaj igralcev, ki bi lahko igrali še v skupini pod 12.

Pod 16 – trener Christian Lopinsky

Kader: Andreas Rudolf, Stefan Writz, Günther Zechner, Martin Pitschek, Mario Blažej, Benjamin Pirker, Alexander Polanz, Silvo Buchwald, Hanzej Nachbar, Klemens Petek, Sebastian Jenschatz, Christian Randeu.

Tej ekipi le malo manjka za prvo mesto, na katerem so nekaj časa že bili. Toda po dveh nesrečnih porazih so zašli v majhno krizo, iz katere so se rešili šele ob koncu prvenstva. Vigredi imajo še realne možnosti za prvo mesto.

Trener vratarjev je Slobodan Djurić. V centru v Pliberku imajo tudi šolo vratarjev, v kateri Djurić trikrat tedensko trenira mlade vratarje in uspehi so že opazni.

Nogomet v dvoranah

Kot že omenjeno, SAK s svojimi ekipami tekmuje na dvoranskih turnirjih in letos je začel s turnirjem v Spittalu, s katerim se že tradicionalno prične sezona v dvoranah.

Trikrat tretje mesto je bil izkupiček teh tekmovanj, na katerih je sodelovalo moštvo pod 16 (trener mag. Mirko Oraže), pod 14 (trener Silvo Kumer) in pod 12 (trener Pavli Štekl).

ŠD ZAHOMC

Skoki na 35 in 50-metrski skakalnici za šolarje in mladince: **Nedelja, 10. 12. 95, ob 13. uri. Vabljeni!**

ODBOJKA

Tekmovanje v koroški ligi

Dobljeni tudi letos tekmujejo v koroški ligi. V njej igra dve moštvi, eno žensko in eno moško. Pri moških igrajo sledeči igralci: Lois Opetnik, Reinhard Wulz, Werner Olipitz, Gerhard Matschek, Markus Matschek, Johann Matschek, Erich Schlinder, Josef Trampusch, Marko Trampusch in Peter Trampusch.

Pred dvema tednoma so igrali proti ACV. Igra je bila kvalitetna in napeta, vendar se je v petem nizu (8 : 5 za Dob) pokvaril parket pliberške telovadnice. Dobljeni so hoteli na svojo odgovornost igrati naprej, toda sodnik je igro prekinil, ker je bila nevarnost za poškodbo prevelika. Tudi prejšnji teden so igralci in s 3 : 1 premagali moštvo iz Beljaka.

Tudi ženske so bile pred dvema tednoma uspešne, gladko so namreč premagale moštvo iz Friesacha. Letos pa pri ženskah igrajo sledeče igralke: Katja Wulz, Regina Nachbar, Andrea Schuscheu, Susanne Klade, Alexandra Pernat, Anita

Čajčmann, Sandra Slanitsch, Kerstin Slanitsch, Isabella Olipitz, Ines Krenz, Andrea Čik, Monika Skuk, Katarina Opetnik.

Dob spet številka 1 na Koroškem

Moštvo iz I. zvezne lige je pred štirinajstimi dnevi kar dva dni tekmovalo zaporedoma na tujih tleh. Tekmo proti Transver (2.

na lestvici) so odločili zase s 3 : 1. Dan navrh pa so prvemu na lestvici podlegli z 1 : 3.

Preteklo soboto pa so odigrali še drugi koroški derbi v letošnji sezoni in doma premagali Hypo iz Celovca s 3 : 1.

Prvi niz so sicer izgubili, vendar so potem pokazali svoje znanje in 2. set odločili zase. Tudi naslednja dva so dobili in tako zaslužen zmagali. **M. T.**

NAMIZNI TENIS / DSG SELE

Spet dve zmagi

Namiznoteniška ekipa iz Sel je spet dvakrat zmagala. Prvo tekmo je igrala doma proti ÖDK Celovec in slavila visoko zmago z 9 : 1. Točkovali so Korenjak in Oraže po 3 in Uschnig 2 točki ter dvojica Oraže/Kernjak.

Predzadnjo tekmo v jesenskem kolu pa so odigrali v Velikovcu proti tamkajšnji ekipi VST Velikovec. Tudi to tekmo so zma-

gali s 6 : 4. Korenjak je spet osvojil vse tri točke, dve pa je prispeval Oraže. Tudi dvojica, ki je doslej še brez poraza, je tokrat zmagala.

Pred štirinajstimi dnevi so se Selani udeležili Koroškega škofijskega prvenstva v Vrbi. Pri šolarjih – skupina začetnikov – so dosegli izvrstne uspehe. Konrad Pschenitschnig, Egon Wassner in Peter Oraže so zmagali v svojih skupinah in tako v finalu igrali med seboj. Prvi je postal Pschenitschnig, drugi Wassner, tretji pa Oraže.

Pri odraslih pa je sodeloval le Mirko Oraže. V skupini Koroška liga je postal peti. Enako mesto pa je dosegel tudi pri dvojicah skupaj s Kusternikom. Za majhno senzacijo pa je poskrbel v skupini veteranov. Premagal vse svoje nasprotnike in podlegel šele v finalu proti Weißneggerju, ki je tokrat zmagal kar v dveh skupinah. Zato je bil tudi naslov viceprvaka zanj velik uspeh.

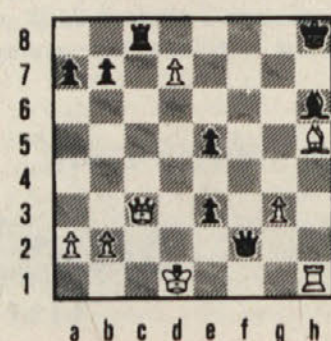
ŠAHOVSKI OREH ŠT. 12

Smirnov – Železnij / Dopisna partija 1969

Beli kmet na d. liniji je prodril na sedmo vrsto, obenem pa zaprl d. linijo in preprečil napad na belega kralja sredi šahovnice.

Na potezi je črni, ki spremeni tok partije v svojo korist. Na jemanje bele dame na polju c3, beli dobi novo – na polju d8 s šahom, zato se črni odloči za drugo, bolj učinkovito potezo. Bele figure ne uspejo za-

ustaviti napada črnega in poraz belega je neizbežen!

Rešitev šahovskega oreha št. 11

Črnega kralja lahko v dveh potezih matirata samo beli trdnjavi, v kolikor zasedeta peto vrsto, saj so ključna polja a1, a5 in h8 pod kontrolo črnega lovca. V prvi varianti 1.Td5! mora črni odigrati potezo z lovcom 1...Ld2, nakar sledi 2.Th8 mat! Na umik lovca po poševnici a1 – h8 pa 2.Ta5 mat!